

ЯКІСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ПРИ ОБҐРУНТУВАННІ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

Ларка Л.С., Кушхова Х.Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Якісне оцінювання ризику – оцінка, результати якої стосовно вірогідності настання подій або масштабів їх наслідків, пов'язаних з предметом оцінки ризику, визначаються такими якісними термінами як "високий", "середній", "низький", "незначний".

Завдання якісного оцінювання ризику – визначити можливі види ризику, оцінити принципівий ступінь їх небезпеки і виділити фактори, що впливають на рівень ризику. Як правило, якісний аналіз підприємницького ризику проводиться на стадії розробки бізнес-плану. У повсякденному житті свої власні ризики люди найчастіше оцінюють на якісному рівні.

Якісний аналіз ризику містить декілька аспектів:

1) пов'язаний з необхідністю порівняння очікуваних позитивних результатів з можливими економічними, соціальними та іншими, як сьогоденними, так і майбутніми, наслідками.

2) пов'язаний з виявленням впливу рішень, що приймаються за умов невизначеності, на інтереси суб'єктів економічного життя. Без зацікавленості в результатах економічних рішень немає ризику.

Ризикованій ситуації притаманні такі основні умови:

- наявність невизначеності;
- наявність конфлікту;
- наявність альтернатив і необхідність вибору однієї з них (відмова від вибору також є різновидом вибору);
- зацікавленість в результатах;
- можливість оцінити наявні альтернативи і прийняти рішення.

Усі чинники, що тою чи іншою мірою впливають на ступінь ризику, можна поділити на дві групи: об'єктивні та суб'єктивні.

Об'єктивні чинники не залежать безпосередньо від фірми та менеджерів (ОПР): інфляція, конкуренція, політичні та економічні кризи, екологія, мита, наявність режиму найбільшого сприяння, можлива робота в зоні вільного економічного підприємництва тощо.

Суб'єктивні чинники характеризують ОПР (безпосередньо менеджерів, фірму): виробничий потенціал, технологічне забезпечення, рівень предметної та технологічної спеціалізації, організацію праці, ступінь кооперативних зв'язків, рівень техніки безпеки, рівень компетентності та інтелектуальний потенціал СПР, вибір типу контрактів з інвестором чи замовником тощо.

Кінцева мета ризик-менеджменту відповідає цільовій функції підприємництва. Вона полягає в отриманні найбільшого прибутку при прийнятному для підприємця співвідношенні прибутку і ризику.